

TISZ ZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos áráért vesz fel a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő: Horváth Mátyás.

Kiadó: L. Tóth István.

Laptulajdonos: Szilber János.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Templom-utca 95. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. sz. hová az előfizetések hirdetmények intézendők.

Csak takarékoskodjunk.

Mikor a 48-as párt a közigazgatási küzdelmeket fölvette, programmul tűzte ki, hogy új erkölcsöket és új rendet fog győzelem esetén a közigazgatásban meghonosítani.

Az új erkölcsök föltétlenül megkövetelik az isteni és erkölcsi, valamint az állami törvények szigorú betartását, mert jó erkölcsnek csak azt tarthatjuk, mely a törvényen alapszik; mihelyt pedig összeütközésbe jut a tiltó, vagy parancsoló törvényekkel, már nem erkölcs az, hanem erkölcstelenség.

Az új rendszer pedig azt hozza magával, hogy a népnek törvényes joga biztosítottatik a közigazgatás intézésében és a kik meg vannak bízva a közügyek vezetésével, legyenek tudatában felelősségüknek s ez a felelősség ne csak a törvények holt betűiben legyen kimondva, hanem érvényesüljön a mindennapi életben,

A felelősség megvolt törvényileg a lelépett előljárással szemben is, mégis szabadon gazdálkodott. Semmibe se vette a nép képviseletét: hanem olybá tekintette a közgyűlést, mintha annak egyéb föladata sem volna, mint megszavazni mindazt, a mit az előljárásság akar.

A mig tehát helyeselnünk kell erkölcsi szempontból, hogy az új előljárásság Istennel kezdte dolgait, azonképen hiszszük és reméljük, hogy működésében is respektálni fogja a népképviseletet és nem bocsátkozik oly dolgokba, melyeknek keresztül vitelére a közgyűléstől fölhatalmazása nincsen.

E körülményt annál inkább figyelembe kell tartani, mert minden oldalról veszedelmes ellenségekkel vagyunk körül véve, kik állandóan azt lesik, hogy mibe kapcázkodhassanak bele?

Előljárásság tehát szigorúan a törvényesség álláspontjára helyezkedjék s bár minden téren zilált és elhanyagolt állapotokat talált, kizárólag oly dolgok létesítésére szorítkozzék, melyek fedezetet találnak a költségvetés keretében.

A jegyzők jó akaratában nem bízhatunk, mert nekik ellentétes érdekeik vannak azon állásponttal, melyet mi képviselünk. Azért ne engedje magát az előljárásság általuk olyan vállalatokba bele lovagoltatni, melyekre nincsen fölhatalmazása a közgyűléstől.

Mindenek felett pedig ajánljuk minden téren a takarékoskosságot. A hol két krajczárt lehet megmenteni takarékoskossággal, meg kell menteni azt is; mivel

fölötte nehéz idöket él az adófizető község, annak erejét tehát ki kell kímélni mindenütt, a hol csak lehet.

A próbacséplések már is tanusítják, hogy az aratás épen nem fizet úgy, mint a hogy a gazdaközség reménylette s hozzá még az árak sem olyanok, melyek pótolhatnák a termés fogyatékoságát. Takarékoskossággal kell tehát új közigazgatásunk, mint közigazgatásunk ágai-ban az egyensúlyt helyre állítani; mert különben adósságsinálás lesz gazdálkodásunk kimaradhatatlan eredménye. Attól pedig óvakodnunk kell, mint az emészető tüztől.

Hangoztatjuk pedig ezt a takarékoskosságot különösen azért, mert arról vagyunk értesülve, hogy a községi főorvos hivatalos szobát kíván magának építtetni a község ház alsó épületében, melyre tudunkkal eddig se terv, se költségvetés, se közgyűlési határozat nem létezik. Annak felépítését tehát, mielőtt az arra rendelt fórumok előtt meg nem fordul és jóváhagyást nem nyer, megengedhetők nem tartjuk, takarékoskossági szempontból pedig határozottan ellenezzük.

Nem látjuk ugyanis kellő okát, hogy miért volna ezen új helyiségre oly égető szükség, mikor a főorvos megválasztatása óta egész mostanáig el tudott lenni nélküle? Ám ha nagyobb költség nélkül, valamely kisebb mérvű átalakítással, lehet segíteni a dolgon, nincs ellene kifogásunk, de hogy épen új építkezéssel kezdjük működésünket a községtől nyert megbízatásunkban, azt nem lehet megengedni.

Sőt az éves tisztogatások tekintetében is be kell tartani a költségvetés határait. A hol pedig előre nem látott kiadásokról van szó, hozza azt az előljárásság a közgyűlés elébe és attól kérjen fölhatalmazást; mivel ellenkező esetben, ha saját felelősségére cselekszik, nem számíthat a közgyűlés támogatására; a mennyiben kimondott programunknál fogva nem tehet másként a közgyűlés, minthogy saját pártfeleitől is a törvényes rend szigorú betartását követelje.

És ebben lesz az előljárásságnak is legfőbb ereje, ha tudni illik működésében szigorúan a törvény szabványaihoz alkalmazkodni, mivel bármily ellenséges hangulattal viseltetnék is iránta, felettes hatósága, a meddig a törvény alapján áll, működése ellen elfogadható okot, vagy kifogást nem találhat.

— Pénzintézeteink. Pénzintézetek és hitelszövetkezetek, hivatásukból kifolyólag a község érdekében, a közszükséglet kielégítésére alakulnak. Csongrádon azonban még ezeknek a rendeltetését is meghamisította a politika. A csongrádi két takarékpénztárnál ugyanis ma nem azt tekintik, hogy a kölcsönre szoruló egyén, vagy kezesi hitelképes emberek-e? hanem azt veszik számításba, hogy miféle párt álláshoz tartoznak? Megtették legujabban azt, hogy az új előljárásság egyik-másik tagjának semmi föltétel alatt sem adnak kölcsönt; mert ezt az előljárásságot nem a hatalom, hanem a népakarat választotta. Felhasználják tehát még a pillanatnyi szükségét is arra, hogy a kauczió letételére még takarékpénztári kölcsön által sem nyujtanak lehetőséget. A mi annál szegyenletesebb eljárás részükről, mert az új takarékpénztár hét év előtt kizárólag azon czélból alakult, hogy az öreg takarékpénztár által e téren úzótt visszaélésnek véget vessen s ennek daczára ma mégis ugyanazon politikai erkölcstelenséget szolgálja. Szolgáljon tehát ez annál nagyobb ösztönül arra, hogy a mint emancipálta magát Csongrád község nagy községe a hatalmi pressió erkölcstelensége alól, ugy szabadítsa fel magát a pénzügyi kölcsönökkel úzótt erkölcstelenség alól is egy új pénzintézet létesítése által.

— Egyforma mértéket kérünk! Eddig az a gyakorlat divott, hogy a kauczióra kötelezett hivatalnokok, nem készpénzben tették le tiszti biztosítékukat: hanem kezeseket állítottak maguk mellett a kauczió erejéig. Nem is volt a biztosíték ezen módja ellen eddig sem a közgyűlésnek, sem pedig a felettes hatóságoknak kifogása. Most azonban, hogy fordult a kocka, más mértékkel akarnak mérni a 48-as előljárásság tagjainak, mint mértek a lelépett pákulicz előljárásságnak. Most ugyanis a főszoigabiró kifogásolja, hogy a kauczióra kötelezett tisztviselők maguk mellett kezeseket állítsanak; hanem készpénzbeli letétet, vagy pedig telekkönyvi betáblázást követel tőlük. Abban a véleményben vagyunk pedig, hogy e kérdés megoldásában nem a főszoigabiró, hanem a közgyűlés lesz a gazda, mert a tisztviselők felett első sorban a közgyűlés rendelkezik. Azért előre is egyforma mértéket kérünk; mert a törvény nem tekint, hogy miféle pártállásu valamely tisztviselő? hanem azt, hogy van-e megbízhatósága, meg hitelképessége? És nekünk nincs benne kétségünk, hogy az új tisztviselők a régiekkel mind becsületesség, mind hitelképesség, mind pedig hivatalos működés tekintetében kiállják a versenyt. A mi tehát méltányos és igazságos volt a régi tisztviselőknek, legyen méltányos és igazságos az új tisztviselőknek is.

Az alakoskodók.

A „Csongrádi Lap“ 29-ik számában a vezércikkirő ur nagyon bölcsen a felett elmélkedik, hogy a fogyasztási adó az összes adónemek között a legigazságtalanabb, a mennyiben leginkább a szegény osztály van azzal sújtva.

Eltételezve azon következtetésétől mit ezen jó urak meggyőződésük ellenére a tisztújítást megelőző közgyűlésben tettek, midőn ezen ügy szőnyegre került, hol módjukban állott volna az ismert határozati javaslat ellen ovást emelni, nem csak nem eleneztek, de egyhangulag megszavazták. Nagyon híven emlékeztünk vissza a volt előljáróság és annak szolgálatában állott megmaszlagolt képviselő urak egyöntetű eljárásukra, jóllehet, hogy a maradandó emlék megörökítése végett, midőn azzal érveltek a behozandó újabb megadóztatás érdekében, hogy az ellenzéki férfiak azzal korteskednek az adófizető polgárok előtt, hogy a mint ők uralomra kerülnek, legelső dolguk az lesz, hogy a már elviselhetlen közterheket legalább 65 százalékra fogják leszállítani; tehát a tisztelt képviselő testület tisztában lehet azzal, hogy az ellenzék fogja ezen kedvező alkalmat megragadni s nagy garral hirdetni, hogy ezen vivmány és siker kizárólag nekik köszönhető. S hogy ezért is fognak érní az bizonyos, mert ezen újabb megterheletés által eléretik az, hogy a fenálló közterhek 13 százalékkal fognak apadni, míg azon állításuk, hogy a közterheket 65 százalékra fogják redukálni, csak hiu ábrándon alapszik: mert oly pénzügyi tekintély nincs a világon, ki a város zilált anyagi viszonyai folytán azt megvalósítani képes lenne.

De ha az előljáróság által előterjesztett határozati javaslat elfogadtatnék, az esetre, a mennyiben ők a fenforgó ügyet már előzetesen beható tanulmány tárgyává tették, a fent vázolt cél eléretnék s így az érdem a jelenlegi képviselő testületé lenne, ennél fogva a kérdés elől kitérni nem lehet, de kapni kell az alkalmon, hogy ez határozatát emeltessék, annyival is inkább, mert ez az átkozott rendszer, a legközelebbi jövőben úgy is elbukik s ebből az ellenzék tőkét fog kovácsolni.

A képviselő testület egy percig sem habozott a kérdés felett s egyhangulag megszavazta a fogyasztási pótdadó újabb kivonását.

Akadnak azonban egyesek a képviselők közül, kiket a hozott határozat, nagyon érzékenyen sújtott, jóllehet, hogy a tárgyalás folyama alatt nem tudták, hogy az újabb megterheletés kinek a bőrére megy; de a mint tudomásukra jutott, hogy a hozott határozat az ő bőrükre megy, legott az összes érdekeltet tanácskozássra hívták egybe s midőn egyöntetű megállapodásra jutottak, küldöttségileg jelentek meg a városházán s a legnagyobb szemrehányással illették a kezdeményezőket, hogy reájuk tudva ily meggondolatlan és elviselhetlen újabb terheket akarnak róni. Sőt a vezér emberek azonnal ki is jelentették, hogy azon esetben, ha a közgyűlés iménti határozatát hatályon kívül nem helyezik, nem marad más hátra, mint Hegyi Antal főtisztelendő ur reverendájába fogózkodni, ki bizonyára ezen sérelmes határozatot nem fogja meg engedni rajtuk végrehajtani.

Ezen kijelentés folytán némileg célukat érték, mert azok az illetők, kik a közérde-

ket tartották ez esetben szemük előtt, annyira megijedtek, hogy a régi szokáshoz híven, inkább a közérdeket áldozták fel, mint sem hogy az egyes érdekek szenvedjenek esorbát, mert az esetben a szekértolók őket is cserben fogják hagyni, ha rajtuk nem segítenek.

Igy történt, hogy ezen ügy ismét a közgyűlés elé került s azok a tisztviselők is, kik az akkori közgyűlésben, midőn ezen határozat létrejött, azzal érveltek, hogy mielőtt a közgyűlés elé hozták volna az ügyet, ők azt már beható tanulmány tárgyává tették, az elmúlt rendes közgyűlés alkalmával, minden szegyenkezés nélkül azzal álltak elő, az érdekelt képviselő urakkal egyetemben, hogy valóban, nem csak nem tanulmányozták az ügyet, de még azzal sincsenek tisztában, hogy a kirovandó fogyasztási pótdadó az elárúsítókat magát terheli-e? avagy az egész város közönségét? s így felhatalmazást kértek a hozott határozat felfüggesztésére mind addig, míg ők kellő tájékozást nem szereznek azon városoktól, hol ez már rég megvalósított.

Az előadottak alapján azt hiszük mindenkinek meggyőztünk arról, hogy ezen újabb megterheletés bármily alakban lesz is megvalósítva, nem tőlünk ered, hanem azoktól, kik most az ellen legjobban agítálnak s a bajt szeretnék a mi nyakunkba varrni.

A kérdés lényege pedig az, hogy van a pénzügyminiszter urnak egy rendelete, a melyben világosan ki van mondva, hogy mindazon községek, hol a pótdadó meghaladja a 40 százalékot, jogosítvák azon kérelem előterjesztésére, hogy a kiszabott fogyasztási adó 25 százalékát külön kirohatják s azt a község javára be is szedhetik.

Mint hogy pedig Csongrád közönsége nem 40 százalékot pótdadót fizet, hanem 130 százalékot, talán az egész országban ő van első sorban jogosítva ily kérelemmel a miniszter urhoz járulni.

Hátrább tehát az agarakkal, a mit főztek, egyék meg maguk!

Rendkívüli közgyűlés.

Folyó hó 17-én rendkívüli közgyűlése volt a községi képviselőtestületnek, melynek lefolyásáról a következőket jelentjük:

Ludrovai Tóth István községi bíró ur a közgyűlést a megjelent képviselők szívélyes üdvözlése mellett megnyitván, Hegyi Antal intézett kérdést tárgysorozat előtt az előljáróshoz az iránt, hogy tisztviselőkké választott képviselők helyébe behivattak-e már póttagok?

A fölvetett kérdésre Sohlya Gyula jegyző adott felvilágosítást, hogy azért nem történt meg eddig a pótképviselők behívása, mivel ifju Szabados József, községi pénztáros, hivatalos kiküldetésben távol lévén, ez érdeemben még nem nyilatkozhatott. Mihelyt azonban Szabados József nyilatkozni fog, azonnal megtörténik a pótképviselők behívása a tisztviselőkké választott képviselők helyébe.

A tárgysorozatra térvén át a közgyűlés, annak egyetlen pontja, fürdőszövetkezet kérvénye keltett éni és érdekes vitát. A tiszai fürdőszövetkezet nevében ugyanis azon kérvényt terjesztette Bagossy József, hogy amennyiben a 3000 frtba került tiszai fürdőházat, részint kedvezőtlen időjárás, részint pedig a kezelési nehézségek miatt fentartani, illetve a befektetett tőkét törleszteni nem bírta, nyujtana a képviselőtestület a szövetkezetnek ezen közhasznú, közegészségügyi intézménynek fentartására segédkezet akképpen, hogy a szövetkezettől venné át a fürdőházat 1500 frtba, a másik 1500 frt fejében pedig adna személyes jogot a

szövetkezet tagjainak a fürdő ingyenes használatára.

Sohlya Gyula jegyző a kérvényre oly értelmű javaslatot terjesztett elő, hogy tekintve miszerint a közegészségügyi törvény kötelezi a vízmelletti városokat nyilvános fürdők állítására s a közgyűlésnek van is már egy korábbi jogerős határozata, mely szerint 5000 frtnyi költséggel egy új fürdőház fölállítását elhatározta: a fürdőszövetkezet kérvénye elfogadtatik és sürgős intézkedés tétetik a fürdőház jó karba helyezésére.

Boér Antal dr és Kaszanitzki Dénes, valamint mások is ellene mondtak a javaslatnak, mert a hajóhid ügye már megtanította a közgyűlést, hogy ócska portékákat nem tanácsos átvenni.

Sohlya Gyula és Holló Adolf pedig ismételt felszólalásaikban keltek a javaslat védelmére, mert itt nem magán érdekről, hanem közügyről van szó és ha új fürdőházat állíttatnak muszájképpen a várossal, sokkal többbe kerül, mintha a meglevő fürdőházat átveszi és némi költséggel hasznavehető állapotba helyezi.

A képviselők nagy része, valamint az elnöklő bíró is takarékosági szempontból elenezte a javaslatot, sőt a bíró azt is kijelentette, a tárgyalás alatt levő javaslat tulajdonképp nem is az előljáróság, hanem csak Sohlya jegyző javaslata, mert nem volt az előljáróság elé terjesztve s így azt az előljáróság magáévá nem tette. Azért ki is fejezte azon kívánságát, hogy ilyen javaslat, melyet az előljáróság meg nem vitatott, többé a közgyűlés elé ne kerüljön.

Sohlya Gyula azt hozta fel meentségül, hogy az idő rövidségénél fogva nem közölhette az előterjesztett javaslatot az előljárósággal, kikérte azonban erre vonatkozólag a számottevő képviselők véleményét, kik azt elfogadhatónak találták. Viszont kéri azonban az elnököt, hogy vélemény nyilvánításával egyik irányba se befolyásolja a képviselők elhatározását, hanem tisztelőből kifolyólag őrizze meg a pártatlanságot.

Hegyi Antal azon véleményben volt, hogy a közhasznú intézményeket nem lehet és nem is szabad mindenkor a jövedelmezőség szempontjából elbíralni, hanem a közegészségügyi követelményeket is figyelembe kell venni.

E szempontból a népkert sem hozza be a ráfordított költségeket, mégis fen kell tartani a közérdek szempontjából. Ép ily elbíralás alá esik a tiszai közfürdő is, melyet azért is ajánl a közgyűlés figyelmébe, mivel ha most nem nyujt segédkezet a fürdő szövetkezetnek a fürdőház megmentésére, azután nem lesz alkalma többé vele foglalkozni, mivel előre láthatólag megsemmisül.

Több-kevesebb hozzászólás után végre a közgyűlés szótöbbséggel elvetette a határozati javaslatot, egyhangulag elfogadta azonban azon elnöki indítványt, hogy addig, míg a fürdőszövetkezet ügyeit rendezni bírja, évi 250 frttal járul a tiszai közfürdő fentartásához, de kötelezi a szövetkezetet, hogy ellenszolgálmányul, minden vasárnap díjtalanul tartsa nyitva fürdőjét a közönség használatára. Evvel aztán a fürdőkérdés a közérdek szempontjából sikeresen is volt megoldva.

Utolsó tárgya volt a közgyűlésnek, mely azonban semmi vitát sem keltett, hogy a pénzes levelek és pénzértékek átvételére, valamint a magán személyek részére érkezett pénzküldemények átvételénél a személyazonosság igazolására Ludrovai Tóth István bíró és rendszerinti helyettesét, Sinkó Imre másod bíró hatalmazza fel a közgyűlés. Mire az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére megnevezett képviselők kijelölése mellett tíz óra után a közgyűlést befejezettnek nyilvánította.

UJDONSÁGOK.

— **Kánikula kezdete.** Éghajlatunknak csilágászati tulajdonsága, hogy nem akkor van a legnagyobb meleg, mikor leghosszabbak a napok, hanem a napnak nyári legnagyobb kihajlása után egy hónapról következik be a legmelegebb idő. Június 21-én tehát három

nappal szent Iván ünnepe előtt, éri el a nap a rákcsillagzatot s ekkor legrövidebb az éjszaka és leghosszabb a nappali idő, a mennyiben hajnali négy órakor kel a nap és nyugszik este nyolczkor. A nagy hőség pedig csak egy hónappal később, Mária-Magdolna napján (július 22-én) kezdődik és szent Bertalan apostol napján (augusztus 24-én) végződik. Ezt az időszakot tehát kánikulának, vagyis kutyamelegnek szokás nevezni; mert az ebek napközti a hőség miatt az árnyékos helyeket keresik. Tegnap kezdődött a kánikula és tartani fog egyfolytában 32 napig. — Evvel kapcsolatban még megemlítjük, hogy a hét folyamán, kedden és szerdán lesz Jakab apostol és szent Anna napja, rövidítve: Jakab-Anna. E két nap arról nevezetes, hogy vagy rajtuk, vagy közelükben nagy viharok szoktak kitörni, mert a kánikulával beköszönteni szokott nagy hőség túlságosan fölmelegíti a levegőt és így a levegőnek megzavart egyensúlya viharokat okoz.

— **Anna napi búcsunk.** Szerdán szent Anna ünnepe lévén, e nap búcsumenet tartatik, mely dél után 3 órakor a plebáni templomból indul a belvárosi templomba, a hol szabad ég alatt szent beszéd, utána pedig a templomban szent Anna, mint a keresztény családok védasszonyának, tiszteletére vesernye tartatik. E nap reggel 4 órakor ugyancsak a plebáni templomból Szentese is megy processió, minthogy a szentesi római káth. templom szent Anna tiszteletére van felavatva.

— **Végnélküli vádaskodás.** A június 30-án megejtett tisztújításból kifolyólag, izgatás ezímen, majdnem féltuczatra menő bűnvádi följelentés tételét a vezető ellenzéki férfiak ellen. Be vannak panaszolva Sima Ferenc országgyűlési képviselő, Hegyi Antal plebános, Ludrovai Tóth István községi bíró, Kovács János ügyvéd és Horváth Mátyás lapszerkesztő. Tették pedig ezt a följelentést azon jóra való tisztviselők, kik a múlt év folyamán ismételve szuronyt szegeztek a csongrádi nép mellé, mely nép pedig valódi mintaképe a béketűrésnek. És a kik szuronyok közt hurezoltatták Hegyi Antal plebánost, minden elfogadási parancs nélkül, a szegedi börtönbe, tizenegy ártatlan polgárt és egy leányt pedig, mint csirke tolvajokat, verettek vasra. Nem csoda tehát, hogy ilyen törvénytisztelő urakat boszant az elleuzék győzedelme és bűnvádi följelentésekkel akarják agyon zaklatni mind ama férfiakat, kik bátorításuk és kitartásuk által elősegítették ezt a győzedelmet. Csakhogy tisztelt urak, lejárt ám a szuronyok virágkora s mire a szegedi kir. törvényszék, mely eddig még a nyomozatot sem rendelte el ez ügyben, ezt a pert tárgyalni fogja, jegyezzék meg jól, önök már nem zsarnokoskodnak a csongrádi nép felett, mert azok a szuronyok, miket a csongrádi nép ellen fordítottak, az önök veséit szurkálják keresztül.

— **Hivatlan vendégek.** A kimaradt tisztviselők közül némelyek avval oltják keserűségüket, hogy vendégszerepelni járnak a község házára. Sőt némelyek közülük, napdijasoknak alkalmaztatnak a község házában. Ennek a dijnokoskodásnak és vendégszereplésnek azonban egyéb czélja sincsen, mint hogy tolakodásukkal inzultálják az új tisztviselőket. Seprőt és piszkafát tehát ezeknek a tolakodóknak, ha nem akarnak hivatlanokadással felhagyni.

— **Munkásaink.** Emeltettük mult számunkban, hogy 176 csongrádi földmunkás a vas megyei Egyházas-Keszön inséges helyzetbe jutott a miatt, hogy a bővítés alatt levő csatornát a víz elárasztotta és heteken át nem dolgozhattak. A közgyűlés kiküldöttei, ifju Szabados József községi pénztárnok és Kovács János ügyvéd a belügyminiszter, Vas megye alispánja és a kis-czelli főszolgabíró közreműködése mellett, annyira rendbe hozták mégis a munkások ügyét, hogy a meddig a munkások nem dolgozhatnak a víz miatt, naponként 1 frt 50 kr. élelmezési díjat kapnak a vállalkozótól. A munkáért pedig köbmeterenként 20 kr. helyett 23 krt fizet. S mivel az ármentesítő társaság is

megígérte, hogy a meddig a csatorna el nem készül, nem fogja a vizet belebocsátani, a munkások ott maradtak a vállalatot folytatni.

— **Műkedvelői előadás.** A helybeli iparos ifjuság ma este nyolcz órakor, a népkerti szinkörben, táncvizsgálommal egybekapcsolt, jótékonyczelu műkedvelői előadást rendez. Mely alkalommal színre kerül Gerő Károly „Próbaházasság” című vig színműve. A rendező Székely György, sugó pedig Kiszkel Antal. A többi szereplő személyek: Kiss Imre, Markó Gizuska k. a., Oláh Lajos, Pintér Erzsike k. a., Kirschner Zsigmond, Kátai Sándor, Paróczai Francziska k. a., Mayer Ferencz, Tekulics Rozika k. a., Piroška Juliska k. a., Náfrádi István, Csányi Piroška, Verner Adolf és Lekriniczki Ferencz. Jegyek előre válthatók dél előtt 9-től 12-ig és dél után 2 órától 6 óráig a színházi pénztárnál s a karzat jegy kivételével, valamennyi följosogit a táncvizgáloban való részvételre. A tisztajövedelem az Iparos Olvasókör könyvtár alapjának javára fordittatik s ez oknál fogva hisszük és reméljük, hogy a nagyérdemű közönség meleg érdeklődése teljes sikert biztosít ezen jótékonyczelu előadásnak.

— **Szocialista népgyűlés.** Mult vasárnap dél előtt népgyűlést tartott az itteni munkáspárt, mely szocialista név alatt ismeretes. Dél előtt 9 órakor nemzeti zászló alatt hosszú sorban vonultak fel a munkások a község háza elé s a közhirdetések után türelmesen bevárták, míg a gyűlésnek 10 órára kitűzött megnyitási ideje elérkezett. Szónokait aztán beszéltek a maguk módja szerint egész 12 óráig az általános választói jogról, titkos szavazásról, közvetlen választásról, a munkások helyzetéről és sok egyeberről, melyekkel segíteni véneik a munkás nép helyzetén. A hatóság jól tette, hogy megengedte a népgyűlést, habár alkalmasabb időben is lehetett volna tartani, mint nagy mise alatt, mert a szólásszabadság minden kinek, tehát a munkásoknak is alkotmányos joga és könnyebben tűrik sorsukat, ha bajukat elpanaszolhatják a nyilvánosság előtt. Meg minden osztálynak, tehát nekik is meg vannak a maguk jogos érdekei. A siker tekintetében mégis felhívjuk figyelmüket arra, hogy olyasmit követeljenek, mit meg is nyerhetnek az isteni és emberi törvényeknél fogva. Azért földosztás helyett, mely már magában véve is egy kivihetetlen eszme, sokkal helyesebben teszik, ha a telepítési rendszert iktatják programmba, mert ez által sokkal hamarabb segítenek helyzetükön, mintha földosztásról ábrándoznak.

— **A tisztai közfürdő helyreállítása.** A tisztai fürdőszövetkezet, miután 250 frtnyi segélyben részesül a község részéről, tegnap tartott értekezletén elhatározta, hogy tisztai közfürdőjét még a hét folyamán sürgősen helyreállítja és a közönség rendelkezésére bocsátja. Ennélfogva felhívta a helybeli szövmalmokat, hogy ajánlataikat a fürdő helyreállítására nézve még a mai napon adják be. Egyszersmind azt is elhatározta a szövetkezet, hogy kedvezményes jegyfuzeteket bocsájt ki olyképen, tiz fürdőjegyet ad 90 krajczárért, 20-at pedig 1 frt 70 krajczárért, hogy a közönség igényeit annál inkább kielégithesse.

— **Tréfa-e vagy malicia?** A helybeli pákulicz lap mult vasárnapi számában azt akarja elhitetni, a 48-as párt szavazta meg, illetve akarja fentartani a fogyasztási és italadó után megszavazott községi pótdadót. Nem tudjuk tréfa-e vagy malicia tőle ez a sületlenség? De annyi bizonyos, hogy a 48-as párt semmiképen sem folyt be ezen adónemnek megszavazásába. Hisz ha akarta sem tehette volna egyszerűen azon oknál fogva, mert abban az időben, mikor a községi képviselő ezen adónemet, a főjegyző indítványára, elfogadta a 48-as párt a közgyűlésben még nem is volt képviselő. Mikor pedig a közgyűlésen ezen pótdadó behozásának felfüggesztéséről tételét indítvány, ahhoz a 48-as párt törvényesség szempontjából nem járulhatott; mivel a határozat ellen törvényes időben föllebezés nem adatott be és így semmi elfogadható ok nem forgott fenn hatályának felfüggesztése iránt. Annak pedig a 48-as párt nem oka, ha a vendéglősök

kormánypárti hűségénél fogva önmagukra szavaztak meg pótdadót. De viszont semmiképen sem fog a 48-as párt ahhoz hozzájárulni, hogy ezen pótdadó hatálya a szőlőbirtokosokra is kiterjesztessek, mert azok ilyen pótdadó nélkül is eleget szenvednek a szárazság, jégeső, kendermagbogár és perenoszpóra miatt.

— **Anna-bál.** A csongrádi Önk. Tűzoltó Egylet választmánya, egyik utóbb tartott ülésében kimondotta, hogy a f. hó 29-én Anna-bálat rendez a városi népkerti szinkörben. Az egyesület elnöksége minden lehető el fog követni, hogy e táncmulatság minden tekintetben szép sikerrel tartassék meg. Ez alkalomra az egyesület nagy számu papirlámpák beszerzését is elhatározta, hogy azok, kiknek a tánc nem nyújt élvezetet, a szépen diszitett sétányon találjanak élvezetes szórakozást.

— **Uj rendőrbiztos.** A rendőrbiztos teendő ellátását, melyet eddig László (Lichtenstein) Ignác irnok kezelt, az előjáróság az ujonnan választott Blázsik Tamás irnokra ruházta, ki ezen megbízásából kifolyólag lakást kap a község házában. Már csak azért is helyeselnünk kell ezen előjárósági intézkedést, mivel László működése sok panaszra szolgáltatott okot, melyek bizonyára orvosolva lesznek ezen intézkedés által.

— **Koporsó reklám.** Ősi idők óta szokás városunkban, hogy a koporsó árusítók közszemlére becsájtják áruikat mielőbb az rendeltetési helyére jutna. Eltekintve attól, hogy ez a szokás mindenkiben a „memento mori” kellemetlen érzését és gondolatát kelti, — nem tudjuk, hogy lehet ezen szokást a halottak iránt tartozó kegyelet és tisztelettel összeegyeztetni. Nem ártana különben, ha hatóságaink eme izléstelen szokásnak elejét vennék, hogy azt egyszerűen betiltanák.

— **Alkalmazzunk cselédül székely lányokat.** Ismeretes országszerte az a szomorú tény, hogy az erdélyi székely lányokat ezrével csalják ki az országból csábító ügynökök és viszik őket a bűn útjára; ismeretes az is, hogy ezek a keletre vándorolt leányok jó részben elvesznek a magyarságra nézve, mert vagy Romániában maradnók és el oláhosodnak, vagy az európai és ázsiai Törökországban pusztulnak el. Most azonban erős mozgalmat indított egy részről a társadalom, másrésztől a kormány, hogy ezen üzelmeknek véget vessen és a székely leányok kivándorlását megakadályozza. A kormány feljuttat egy szabályrendeletet, amelyet még 1869-ben kiadtak ugyan, de soha végre nem hajtották. Ebben a rendeletben az is befoglaltatik, hogy olyan fiatal nők akik szolgálat keresés végett szándékoznak Romániába, Szerbiába vagy Törökországba utazni vagy akik biztos és tisztességes keresetmódot kimutatni nem tudnak, vagy a kik erkölcsössége ellen súlyos kifogás tétel, keletre való utlevelet nem kapnak. — Továbbá elrendeli a kivándorlásra csábító ügynökök szigorú üldözését. László Gyulával, a marosvásárhelyi iparkamara derék titkára társadalmi uton a magyar családok körében iparkodik elhelyezni a székely lányokat cselédül. Hát ez az eszme igen fontos. — Nem csak az lesz vele elérve, hogy a székely leányok meg mentetnek a haza és a nemzet számára, hanem a cselédügy is egy egészséges lépéssel megy vele előre. Országszerte örökös a panasz, hogy mindinkább fogy a megbízható, szorgalmas, munkás és becsületes cselédek száma; drága, arrogáns, ledér, renyhe, szófogadatlan, tisztességet nem tudó és a bűnök minden fájával bővelkedő a mi mai cselédünk. E bajok csak úgy lesznek orvosolhatók és idővel megszüntethetők, ha egy nagy tömege jön hozzánk annak az elemnek, a mely kész szolgálatot vállalni és tisztét lelkiismeretesen betölteni. Erre lennének hivatva a székely leányok. Magyarország több városában megindult már az üdvös mozgalom. Kecskeméten már abban a stádiumban van, hogy rövid időn nagyobb számu székely lányt fognak cselédül alkalmazni. Azt hisszük nálunk is jó volna a cselédkontingent az ügyes és tiszta székely leányokkal felfrissíteni.

Selyem damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és színes „Henneberg-selyem“ 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** póstabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva — mintákat pedig postafordultával küldenek.

Henneberg G. Selyemgyárai (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

— Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Mi lesz?

A napok gyorsan mulnak, az I. országos gazdasági kiállítás megnyitása elérkezik az emberek találgatva kérdezik egymástól: vajjon mi lesz a kiállításon? Előre is mondhatjuk: Nagyszabású dolgok fognak történni és sok szép, érdekes tárgyakban fog a kiállítás bővelkedni. Az uradalmak nagyszerű fölvonulásokat rendeznek az ő gazdag ménesséiből és gulyáikból, az állatkiállítás rendkívül érdekesnek mutatkozik. A terménykiállítás szinte nagy arányokban fog bemutatkozni. A gazdasági eszközök és gépek, szerkek és szerelvények tömegesen fognak kiállítani. A háziipar és kapcsolatos iparágak kiállítása igen változatos, szakszerű és mégis sokoldalú lesz.

A kiállítással összekötött ünnepek, gyülekezések, tanácskozmányok és látványosságok 8 napi országos sokadalom jellegét fogják adni a kiállításnak. Mentül rövidebb idejű tartamú lesz a kiállítás, annál élénkebb, mozgalmasabb mondhatni zajosabb és látványosabb lesz az.

Mind ez előre látható volt, azonban a dolog képe csak most kezd élénk állni, midőn a nagyszámú bejelentések beérkeznek, amelyekről már is igen sokat lehetne írni. Itt ezuttal főleg az V. főcsoport dolgaival akarunk foglalkozni, a hova a házi és mezőgazdasági ipar és kapcsolatos iparágak tárgyai tartoznak. Amint fent érintettük, ez a csoport igen változatos és sokoldalú lesz, mivel itt nemcsak a házi és mezőgazdasági népipar fog bemutatást nyerni, de a kapcsolatos iparágak mindazon termékei is képviselve lesznek, a melyekre a mezőgazdának a gazdálkodásban, vagy a háztartásban szüksége van. Több mint 40 város és községből mintegy 120 kiállító több ezer tárggyal van ezen csoportnál bejelentve. A jelentkezők számát tekintve a közelség előnyeivel fogva Szeged áll első helyen. Innen több mint 30 kiállító van eddig bejelentve és pedig a szegedi kenderfonógyár, az ujszegedi kenderkészítő és szövőgyár, két kocsi gyártó, két szalámigyár, több szijgyártó, köteles, kádár, késes, bádogos, hentes, talicskakészítő, szappanos, fazekas, papucos, seprőkészítő, szeszfőző, tarhonya, paprika és káskészítők, takaréktűzhely, jégszekrény, borprés, állatbélyegző stb. tárgyak vannak bejelentve, még hátra vannak a szűrszabók, és szücsök.

Bács-Bodrog megyéből több mint 40 kiállító jelentkezett, ezeknél első helyen a kenderkészítés, kenderfonatok és szövetek állnak, de azontul Apatinból, Bajáról, Szabadkáról, Ujvidékről és Zentáról, sok más iparcikknek vannak bejelentve, u. m. gépek, hintók sodronyszövetek, rézműves kosárkötőszűrszabó és szücsmunkák, halászati eszközök, halkonserv, stb. Budapestről szinte számos gazdasági különlegesség van bejelentve.

Debreczenből és vidékéről szücs és szűrszabó munka, kulacs stb. Képviselve vannak még a következő távolabbi városok is: Pozsony, Lőcse, Temesvár, Székesfehérvár, Gyula, Békés, Becskerek, Hajdunánás, Pécska, Kunszentmárton és számos más község.

A házi és népipari tárgyakból: Szabadka bunyevác, Ó-Sztapár, Török-Becse, Ellemér szerb szövetekkel és varrottásokkal. Más háziipar cikkek vannak bejelentve. Nagy-Teremia, Szépfalu, Nagy-Szőllős és Bukovecről. Az országos kereskedelmi muzeum szinte kifogja állítani egész háziipar gyűjteményét. A szegedi nőipariskola női kézimunkákat állít ki. Fa faragványok is vannak bejelentve. Tápé község Külön egy gyékény szövő házat fog felállítani, melyben a gyékényszövést állandó munkában fogja bemutatni. Mindezeket túl felsorolhatlan sokasága van bejelentve azon apró tárgyaknak, melyek a kiállításban állandó vásári jelleggel bíró forgalomra számítva, eladásra fognak kirakatni, mire nézve nagy előnyt képez azon feltétel, hogy a tárgyak eladhatók és azonnal elvihetők lesznek. Az utóbbi körülményre több idegen külföldi gyáros is számított, de azok cikkei visszautasítottak, azon különlegességek kivételével, amelyek Magyarországon nem készítettnek, de a gazdák háztartásában szükséges cikkeket képeznek. Az utóbb említett körülmény elégséges ösztönül szolgálhatna a kapcsolatos iparágak gyakorlóinak arra nézve, hogy amíg lehet bár pótlólag is bejelentkezzenek, mert igen sajnátságos lesz a helyzet, ha majd távol vidékiek sőt esetleg idegenek fognak olyan cikkekből vásárt csinálni, a melyeket a közel vidékiek is kiállíthattak volna. Hogy ez rajtunk ne muljék, ime közzétesszük a kiállítás előre látható képét.

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek.

Főnyeremény: 50,000 korona érték

és több, kisebb-nagyobb nyeremény,

összesen 1006 nyeremény 100,000 korona értékben.

Egy sorsjegy ára 20 krajczár.

Az összes nyereményeket kivánatra 20% levonással azonnal készpénzben beváltja Budapesten „Hermes“ Magyar Általános váltóüzlet Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 8., vagy S Z E G E D E N: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank. Ezen pénzügyintézetek a **nyerő kívánságára** készek **az 50.000 korona értékű főnyereményt egy hasonló értékű szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is becserélni.**

Huzás Szegeden, a kiállítás utolsó napján, 1899. szept. 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytözsdékben és egyéb elárúsító helyeken.

Viszontelárusítók forduljanak a kiállítást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.